

Waren Neanderthalers kunstenaars?

Het scheppen van kunst is iets wat tot nu toe uitsluitend aan de moderne mens wordt toegeschreven. Recente bevindingen doen vermoeden dat bepaalde grottekeningen door Neanderthalers zijn gemaakt. Waren zij eigenlijk de eerste kunstenaars?

Tot in de Middeleeuwen was de kunstenaar een anonieme vakman, pas in de Renaissance ontstond de idee van de *creative genius* – met een naam. In de huidige betekenis van het woord is een kunstenaar creatief, begaafd en getalenteerd. Zijn de grottekeningen uit de steentijd dan ook te zien als kunst, en wie was dan de eerste kunstenaar?

In de Spaanse grotten La Pasiega, Maltravieso en Ardales is met uranium-thoriumdatering het laagje calciet onderzocht dat in de loop van de tijd op muurschilderingen is afgezet.

De dateringen doen vermoeden dat de tekeningen in de Spaanse grotten ongeveer 65.000 jaar oud zijn – zo'n 25.000 jaar voordat homo sapiens, de moderne mens, in Europa verscheen. Waren de eerste kunstenaars dan Neanderthalers?

Of de resultaten daadwerkelijk het werk zijn van deze uitgestorven mensensoort, moet nog worden bevestigd met alternatieve dateringsmethoden. In de grotten zijn bijvoorbeeld geen beenderen van Neanderthalers gevonden.

'De ontdekking lijkt er wel op te wijzen dat

Neanderthalers mogelijk een stuk geavanceerder waren dan gedacht,' vertelt Chris Standish, archeoloog van de University of Southampton.

Het gebruik van symboliek is een sociale en culturele handeling die tot nu toe alleen aan homo sapiens wordt toegeschreven. Zijn collega Dirk Hoffmann (Max-Planck-Institut für evolutionäre Anthropologie) vult aan: 'Die vaardigheid markeert een fundamentele drempel in de evolutie van de mens; ze is een van de pijlers van wat ons menselijk maakt.'

– *Juliska Wijsman*

Bemonsteren

In de Maltraviesogrot in Spanje verzamelen de onderzoekers Alistair Pike en Paul Pettitt minuscule monsters calciet (minder dan 10 mg) om deze te dateren door middel van het radioactief verval van uranium naar thorium.

C.D. STANDISH